

**ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ:
СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА
ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ**

**ІІ-Й МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**

17–19 КВІТНЯ 2024 РОКУ, УКРАЇНА, ЛЬВІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**HOSPITALITY INDUSTRY:
STATE, DEVELOPMENT TRENDS AND
PROSPECTS OF THE INDUSTRY IN THE
CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION
AND MILITARY CHALLENGES**

**II INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL FORUM**

17–19 APRIL 2024, LVIV, UKRAINE

PROCEEDINGS

Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола
Кафедра туризму

ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ

**II-Й МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**
17-19 квітня 2024 року, Україна, Львів

З Б І Р Н И К   М А Т Е Р І А Л І В

Львів
ТзОВ «Фірма «Камула»
2024

СЕМІНАР 2. ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС У ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРІОД: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ, ПРОГНОЗИ

Мороз Олександр, Москвяк Ярослава. ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	315
Паска Марія. РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	322
Круль Галина. АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ПОСЛУГ ГОСТИННОСТІ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ЗАКЛАДАМИ РОЗМІЩЕННЯ м. ЧЕРНІВЦІ (за даними Booking.com)	327
Ільницька-Гикавчук Галина, Дорожинська Марина. СУТНІСТЬ ЯКОСТІ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ	335
Sorokina Alona. HOTEL BUSINESS OF UKRAINE DURING THE WAR: STATUS, PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS.	343
Манько Андрій. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОБЛАШТУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ У ПРОЕКТУВАННІ СУЧАСНИХ ГОТЕЛІВ УКРАЇНИ.	352
Кізюн Алла, Петрова Світлана. ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС У ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРІОД: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ, ПРОГНОЗИ . . .	358
Давидова Оксана. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.	366
Лук'янець Алла. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ІВЕНТІВ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ . . .	372
Жук Юрій, Лемега Надія. УСПІШНІ ПРАКТИКИ ІНІЦІАТИВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ГОТЕЛЯХ МІСТА ЛЬВОВА ЯК ПОКАЗНИК ЗРОСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ У СУСПІЛЬСТВІ	376
Чернишова Таїсія, Хмельницька Анна-Марія. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ НАДАННЯ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ГОСТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В УКРАЇНІ	382

таких процесів з метою отримання зворотного зв'язку. Також можна звернутися за порадою до спеціалізованих організацій за консультацією щодо вдосконалення простору. Доброю є практика обміну досвідом для запровадження інклюзивних нововведень у готельній сфері [1]

Література:

1. *Безбар'єрний відпочинок: як українські готелі втілюють напрям інклюзивності.* 22. 02. 2024. URL: <https://pragmatika.media/news/bezbar-iernyj-vidpochynok-ia-ukrainski-hoteli-vtiliuiut-napriam-inkliuzyvnosti/> (дата звернення 28. 03. 2024)
2. *Гостинність без обмежень": у Львові готельєрів та рестораторів навчають основам безбар'єрності.* Наталя Забазнова. 04. 09. 2023. URL: <https://suspilne.media/565485-gostinnist-bez-obmezen-u-lvovi-goteleriv-ta-restoratoriv-navcaut-osnovam-bezbarernosti/> (дата звернення 28. 03. 2024)
3. *Для людей з інвалідністю в Україні немає умов. Проте готелі створюють інклюзивні номери – кейси.* Вадим Куликов. 20. 03. 2024. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2024/03/20/lyudy-z-invalidnistyu-vymagayut-bilshe-inklyuzyvnyh-nomeriv-v-gotelyah-chomu-yih-dosi-nedostatno/> (дата звернення 28. 03. 2024)

ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС У ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРІОД: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ, ПРОГНОЗИ

Кіжун Алла Григорівна,

к.геогр.н., доц., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця

Петрова Світлана Сергіївна,

здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,

Проаналізовано сучасний стан готельного бізнесу в умовах військових дій, розглянуто проблеми, з якими зіштовхуються готелі та готельні компанії в цей період, а також надано прогнози щодо подальшого розвитку готельної індустрії в умовах нестабільності та конфліктів. Проаналізовано вплив військових дій на туризм та готельний бізнес, оцінено ризики і можливості для готелів у зоні конфлікту, а також надано рекомендації щодо стратегій виживання та розвитку готельних підприємств у подібних умовах.

Ключові слова: *готельний бізнес, військовий конфлікт, туризм, ефективність, прибутковість, труднощі, адаптація, безпека, інфраструктура, інвестиції, ризик, стратегії, управління, регіональні аспекти.*

The current state of the hotel business in the conditions of military operations is analyzed, the problems faced by hotels and hotel companies in this period are considered, and forecasts are provided for the further development of the hotel industry in conditions of instability and conflicts. The impact of military operations on tourism and the hotel business was analyzed, the risks and opportunities for hotels in the conflict zone were assessed, and recommendations were made regarding strategies for the survival and development of hotel enterprises in similar conditions.

Keywords: *hotel business, military conflict, tourism, efficiency, profitability, difficulties, adaptation, security, infrastructure, investments, risk, strategies, management, regional aspects.*

У військовий період готельний бізнес стикається з рядом викликів та небезпек, що серйозно впливають на його функціонування та прибутковість. Нестабільна політична ситуація, обмеження та загрози безпеки, зміни в туристичному попиті та інші чинники змушують готелі та готельні компанії шукати нові шляхи адаптації та виживання в умовах конфлікту.

Готельний бізнес є важливою складовою туристичної індустрії та економіки країни загалом. Проте, в умовах військових конфліктів цей сектор стикається зі значними труднощами та викликами, які впливають на його функціонування та розвиток. У цьому контексті, важливо розглянути реалії, проблеми та прогнози для готельного бізнесу під час військового періоду.

I. Реалії готельного бізнесу в умовах військових конфліктів

Аналізуючи тенденцію розвитку готельного господарства України, можна відзначити, що туристичний потік, починаючи з 2019 р. падає з року в рік у зв'язку з коронавірусом, а зараз з війною [3].

Очевидно, що економіка України в умовах воєнного часу дестабілізується: на початку квітня український уряд оголосив, що в першому кварталі очікується скорочення ВВП на 16 %, а до кінця року – на 40 %.

Внаслідок нападу росії на Україну, туристична галузь Центральної та Західної України фактично збитків не зазнала. Якщо ми говоримо про Київ, Схід та Південь, то тут туристична галузь повністю зупинилася.

У більшості випадків готелі не змінюють свої ціни. Вони надають певну кількість номерів безоплатно, у межах рентабельності, і приймають людей у своїх конференц-залах і SPA-центрах. Звісно, в деяких випадках вони завищують ціни на проживання, але місцева влада активно бореться з цим.

У лютому-березні заповнюваність готелів на заході України становила майже 100%. Це, ймовірно, найвищий показник за останнє десятиліття.

У квітні-травні заповнюваність готелів впала до 40-50 %, оскільки внутрішньо переміщені особи поверталися до своїх домівок або виїжджали за кордон.

Зокрема, деякі готелі скаржилися на брак персоналу, оскільки кваліфіковані працівники були відправлені за кордон. Однак у зв'язку зі зростанням масового безробіття і збільшенням кількості внутрішньо переміщених осіб готелі поповнюють свій безпосередній штат. Коли готелі закриті, співробітники йдуть у відпустку.

Військовий стан – не привід зупиняти всі бізнес-процеси та роботу. Саме в такі важкі часи необхідно підтримувати економіку країни [3]. Готелі, які можуть продовжувати працювати в безпечних і вільних від активних бойових дій районах, повинні залишатися відкритими.

Однак найближчі перспективи не райдужні. Внутрішній туризм, безсумнівно, знизиться, особливо в міських готелях. З огляду на те, що рейси з України було заблоковано, внутрішній туризм має зростати. Однак економічна нестабільність мала значний вплив на рівень безробіття і зарплат, знизивши здатність українців подорожувати. Популярністю користуватимуться готелі в зелених зонах і готелі з додатковими SPA-послугами.

Військові конфлікти спричиняють зменшення туристичного попиту та відвідуваність готелів у зоні конфлікту, обмеження доступу до готелів, а також погіршення інфраструктури та зруйнування готелів внаслідок військових операцій (табл.1).

Таблиця 1.

Реалії готельного бізнесу в умовах військових конфліктів

Фактор	Чим зумовлений	Оцінка ризику
Зменшення туристичного попиту	Підвищений рівень нестабільності та небезпеки в регіоні	Великий. Туристи уникають зони конфлікту та віддають перевагу безпечнішим місцям.
Обмеження доступу до готелів через військові дії	Пряме перешкодження з боку військових сил	Високий. Зони конфлікту можуть бути недоступними для туристів та персоналу готелів через безпекові

		обмеження.
Погіршення інфраструктури та зруйнування готелів	Негативний вплив військових операцій на інфраструктуру	Середній. Готелі можуть постраждати внаслідок обстрілів, бомбардувань та інших військових дій.

Джерело: складено автором на основі [2]; [3]

Ці фактори значно ускладнюють функціонування готелів та можуть суттєво вплинути на їх прибутковість та стабільність у зоні конфлікту.

У висновку можна підкреслити, що реалії готельного бізнесу в умовах військових конфліктів є складними та вимагають від готельних підприємств ефективного управління кризовими ситуаціями та стратегій адаптації до нових умов. Зменшення туристичного попиту, обмеження доступу та погіршення інфраструктури ставлять під сумнів стабільність та прибутковість готелів у зоні конфлікту. Важливою є також підтримка з боку держави та міжнародних організацій у формі фінансової підтримки та допомоги в організації евакуації та безпечного перебування персоналу та гостей готелів.

II. Проблеми, що виникають у готельному бізнесі під час військових конфліктів

Військові конфлікти створюють складні та непередбачувані умови для функціонування готельного бізнесу, посилюючи ризики та породжуючи ряд проблем, які можуть суттєво вплинути на його ефективність та прибутковість.

Під час військових конфліктів готельний бізнес стикається зі значними труднощами, які впливають на його нормальне функціонування та прибутковість. Деякі з основних проблем, що виникають у готельному бізнесі в умовах військових конфліктів, включають:

1. Зменшення туристичного попиту. Війна створює нестабільну та небезпечну ситуацію, що призводить до

зниження туристичного попиту. Туристи уникають зони конфлікту через страх та небезпеку, що це приносить.

2. Обмеження доступу. У зоні військових дій доступ до готелів може бути обмежений або навіть заборонений через безпекові обмеження та перешкоди на шляхах.

3. Погіршення інфраструктури. Військові операції можуть призвести до руйнування та пошкодження інфраструктури, включаючи готелі. Пошкодження будівель та комунікацій може значно ускладнити їхнє функціонування.

4. Фінансові втрати. Зменшення туристичного потоку та погіршення умов для готелів може призвести до значних фінансових втрат для готельних компаній. Вони можуть зазнавати збитків через втрату доходу та витрати на відновлення пошкодженої інфраструктури.

5. Ризик для персоналу та гостей. Під час війни персонал та гості готелів опиняються під збільшеним ризиком травм та навіть загибелі через військові дії та терористичні загрози.

6. Складнощі забезпечення необхідних ресурсів. Війна може ускладнити забезпечення готелів необхідними ресурсами, включаючи електроенергію, водопостачання та продовольство, через перешкоди на шляхах доставки та збільшені витрати на забезпечення безпеки.

Ці проблеми створюють складні умови для готельного бізнесу та потребують відповідного управління та стратегічного планування для забезпечення його виживання та успіху в умовах військових конфліктів.

У контексті проблем, що виникають у готельному бізнесі під час військових конфліктів, важливо зазначити, що ці труднощі створюють серйозні перешкоди для стабільності та успішного функціонування готелів. Погіршення фінансового стану, небезпека для персоналу та гостей, а також складнощі забезпечення необхідних ресурсів і послуг є серйозними

викликами, які можуть значно вплинути на подальшу діяльність готельного бізнесу в умовах військових конфліктів.

У кінцевому підсумку, подолання проблем, що виникають у готельному бізнесі під час військових конфліктів, вимагає комплексного підходу та спільних зусиль з боку готельних компаній, уряду, місцевих органів влади та міжнародних співтовариств.

III. Прогнози розвитку готельного бізнесу під час військових конфліктів

У контексті військових конфліктів прогнозування розвитку готельного бізнесу є складним завданням, оскільки воєнні дії створюють значні труднощі та несприятливі умови для функціонування готелів. Однак враховуючи історичні дані та певні тенденції, можна зробити певні передбачення щодо можливого розвитку цього сектору в умовах конфліктів.

Попри виклики, пов'язані з воєнним конфліктом, готельний бізнес в Україні продовжує приваблювати відвідувачів, і це свідчить про його адаптивність та стійкість [1]. Готельні комплекси відіграють важливу роль у задоволенні найрізноманітніших потреб – від ділових поїздок і тимчасового проживання до відпочинку та туризму.

Прогнозовані тенденції щодо адаптації готельних підприємств до нових умов, розвитку стратегій безпеки та ризик-менеджменту представлені в табл. 2.

Таблиця 2.

Прогнози розвитку готельного бізнесу під час військових конфліктів

Прогноз	Опис	Вірогідність настання (%)
Зростання важливості адаптації готельних підприємств	Розвиток нових стратегій та підходів для пристосування до умов конфлікту	80
Розвиток спеціалізованих стратегій безпеки та ризик-менеджменту	Впровадження систем безпеки та управління ризиками для забезпечення безпеки гостей та	70

	персоналу	
Перспективи реструктуризації та модернізації готельного сектору	Адаптація готелів до нових вимог та потреб у зоні конфлікту, оновлення інфраструктури	75

Джерело: складено автором

Прогнозується, що зростання важливості адаптації готельних підприємств, розвиток стратегій безпеки та ризик-менеджменту, а також перспективи реструктуризації та модернізації готельного сектору стануть важливими напрямками розвитку в цих умовах.

Отже, готельний бізнес у воєнний період є відмінним від традиційного бізнесу в стабільних умовах. Військові конфлікти створюють низку складних викликів та проблем для готельного сектору, таких як зменшення туристичного попиту, обмеження доступу та погіршення інфраструктури. Розвиток спеціалізованих стратегій безпеки, адаптація до нових умов та пошук альтернативних джерел доходу стають ключовими напрямками для готельного бізнесу у військовий період. Прогнози також показують, що готельний сектор може розвиватися шляхом реструктуризації та модернізації, щоб краще відповідати потребам у зоні конфлікту.

Література:

1. *Готельний бізнес в Україні в умовах війни: чому в готелях зростає кількість гостей. Visit Ukraine.* URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2150/gotelnii-biznes-v-ukraini-v-umovax-viini-comu-v-gotelyax-zrostaje-kilkist-gostei> (дата звернення: 30.03.2024).
2. *Економічна правда. У якій ситуації опинився готельний бізнес під час війни. Економічна правда.* URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/28/691984/> (дата звернення: 30.03.2024).

3. Прогнози готельного бізнесу у військовий період. *Hotel Solution*. URL: <https://hotel-solution.com.ua/news/prognozi-gotel'nogo-biznesu-u-vijskovij-period> (дата звернення: 30.03.2024).

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Давидова Оксана Юрїївна,

*д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри готельного і
ресторанного бізнесу, Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, Харків*

Розкрито сутність процесу формування інноваційних технологій в управлінні підприємствами готельно-ресторанного господарства. Доведено, що інформаційно-комп'ютерні технології є найважливішим напрямом інноваційного управління розвитку підприємств готельно-ресторанного господарства сьогодення. Охарактеризовано перспективні способи використання веб- і телекомунікаційних інновацій у закладах готельно-ресторанного господарства.

Ключові слова: *інновації, управління, споживач, підприємство, готельно-ресторанне господарство, інформаційно-комп'ютерні технології.*

The essence of the process of formation of innovative technologies in the management of hotel and restaurant enterprises is disclosed. It is proved that information and computer technologies are the most important direction of innovative management of development of hotel and restaurant industry enterprises today. Promising ways of using web and telecommunication innovations in hotel and restaurant establishments are characterized